

Pohjois-Savon *aluetalouden tilannekatsaus* **EU-rahoitusinfo 5.11.2020**

Maakuntajohtaja Marko Korhonen

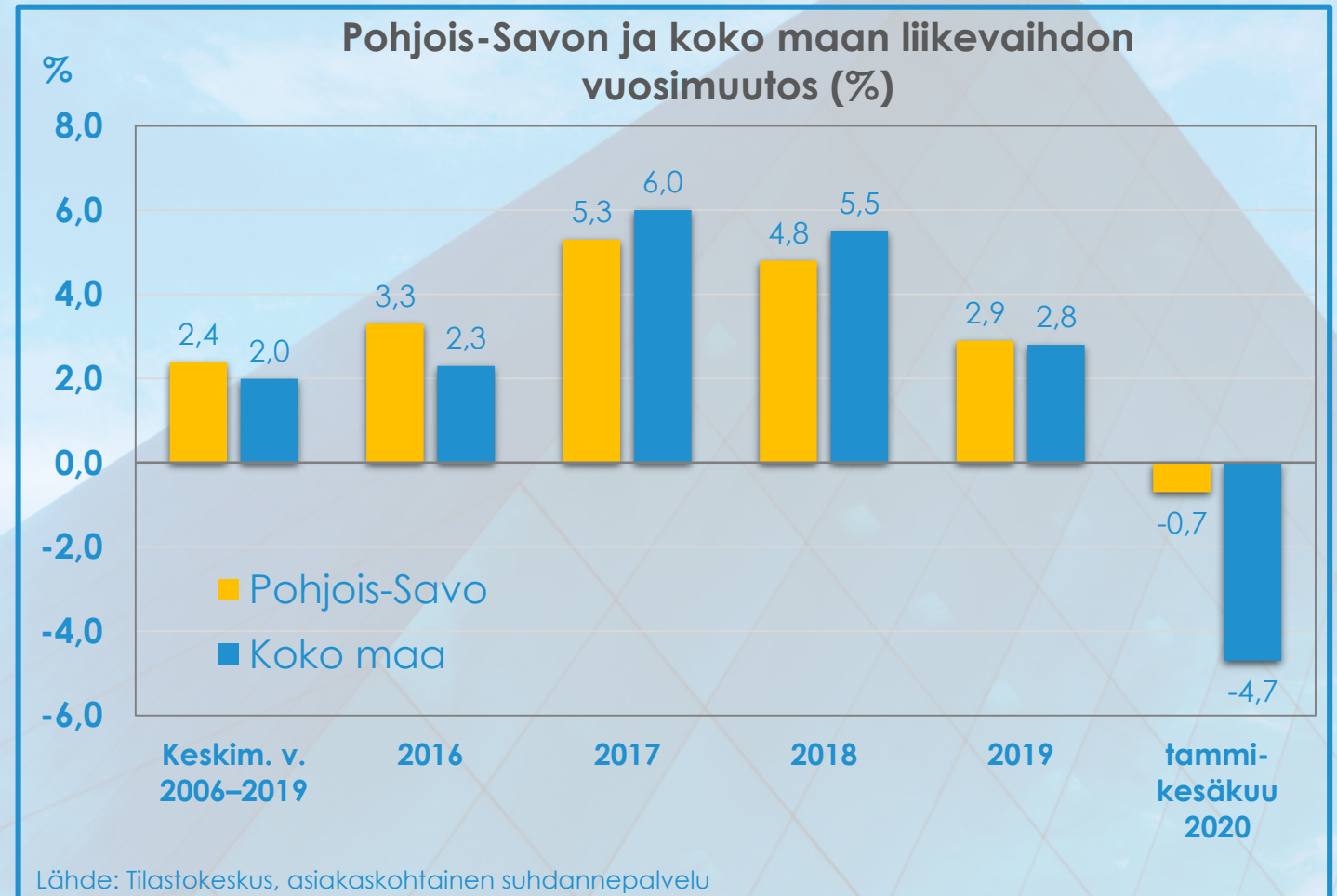

POHJOIS-SAVON LIITTO
Regional Council of Pohjois-Savo

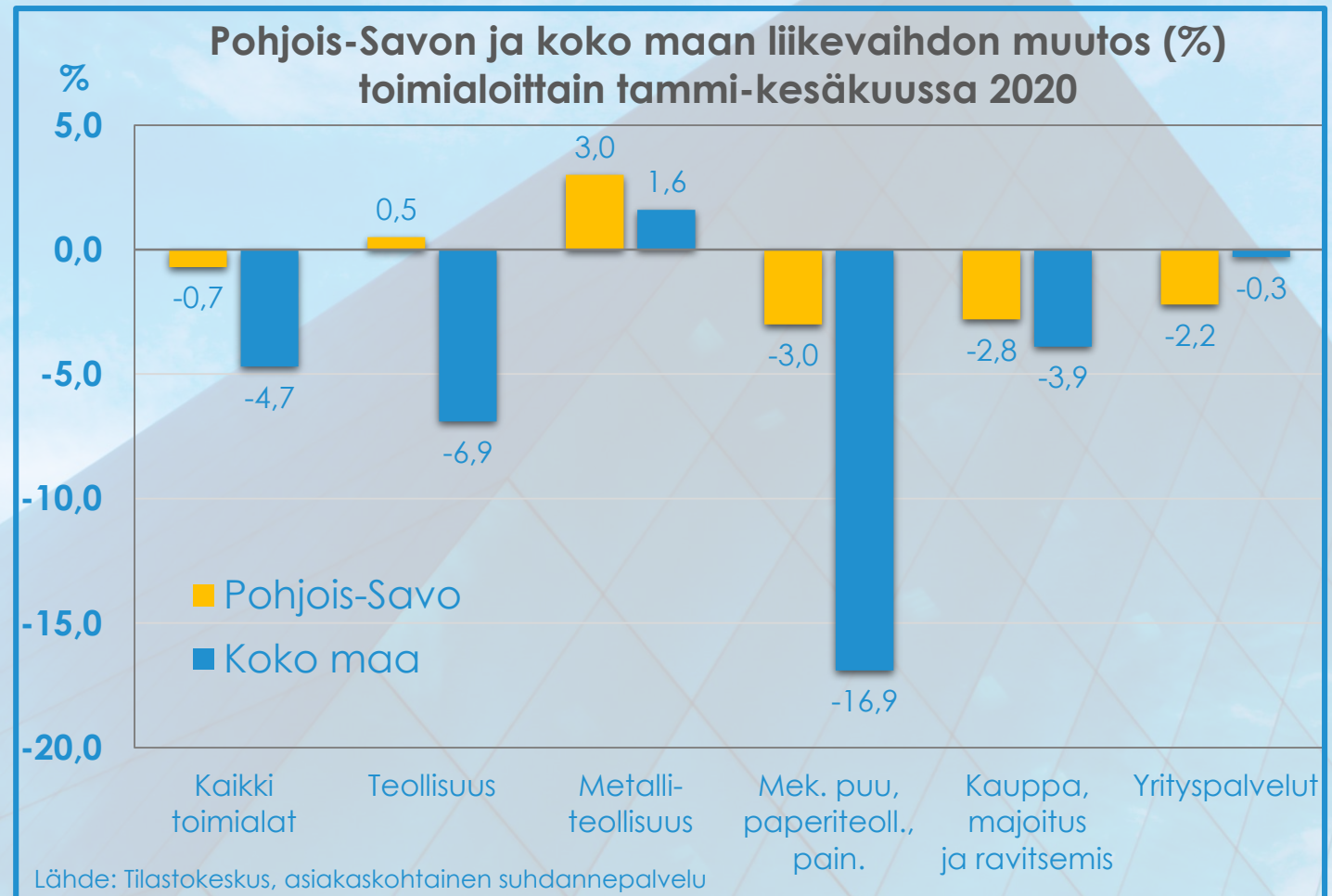
Pohjois-Savossa kasvua ennen koronaa

- Pohjois-Savo lähti koronakriisiin vahvoista asemista: vuonna 2019 liikevaihdon ja viennin arvot olivat suurimmat vuosien 2006–2019 seurantakauden aikana.
- Korona on heikentänyt yritysten liikevaihtoa, mutta Pohjois-Savossa tilanne on pysynyt koko maata parempana.

Koronan vaikutukset vaihtelevat toimialoittain

- Pohjois-Savossa liikevaihto on heikentynyt etenkin puu- ja paperiteollisuudessa sekä majoitus- ja ravitsemisalalla.
- Paperiteollisuutta heikentää koronan ohella alkuvuoden lakko ja työsulku.
- Teollisuudessa tilanteen ennakoitaan heikkenevän syksyllä entisestään.

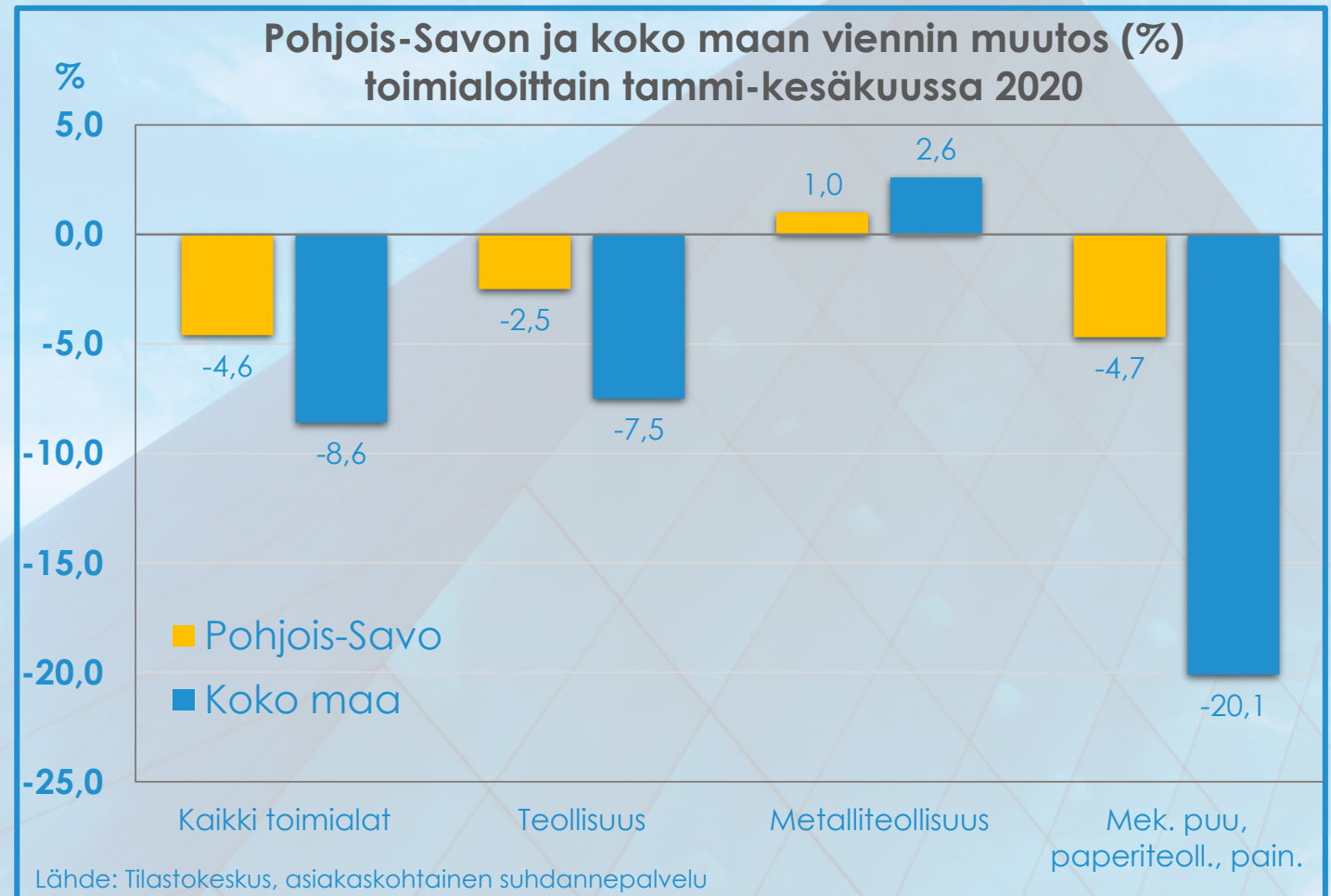
Viennin kasvu katkesi koronaepidemiaan

- Pohjois-Savon vuodesta 2015 jatkunut viennin kasvu katkesi koronavirus-epidemiaan.
- Koko maassa viennin lasku on ollut Pohjois-Savoa voimakkaampaa.

Vienti laskenut eniten puu- ja paperiteollisuudessa

- Metsäteollisuuden lakot vuoden alussa vaikuttavat koronan ohella tuntuvasti paperiteollisuuteen.
- Vientisektorilla riskinä on kysynnän heikkenemisen lisäksi muun muassa tuotantoketjujen katkokset sekä asiakkaiden maksukyvyttömyys.

Koronaepidemian vaikutukset Pohjois-Savossa

- Korona on vaikuttanut haitallisesti jopa 90 %:iin alueen yrityksistä.
- Teollisuudessa tilanteen ennakoitaan heikkenevän syksyllä. Tämä vaikuttaa Pohjois-Savoon myös alihankintaketjujen kautta.
- Alkutuotannossa konekantaan ja sen huoltoon liittyvien varaosien saatavuudessa on ollut ongelmia. Korona vaikuttaa myös tuottajahintoihin viiveellä.
- Elintarvikesektorin mikroyritysten tilanne on haastava, koska myyntitilaisuuksia ei ole ollut.
- Matkailuala, ravintola, baarit ja eri tapahtumat ovat kärsineet voimakkaasta tulovirtojen vähenemisestä, ja myös monet erikoiskaupan alat ovat kärsineet.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ennakoitaan ruuhkautuvan loppuvuodesta, koska keväällä kiireittämiä ajanvarauksia ei toteutettu suunnitellusti.
- Rakentamisessa pidemmän aikavälin näkymät ovat heikot, ja huoli on erityisesti julkisten investointien määrästä.
- Kuljetusalalla henkilö- ja tilausliikenne on vähentynyt merkittävästi.
- Paperin, sahatavaran ja vanerin tuotanto on laskenut.
- Työttömiä työnhakijoita oli Pohjois-Savossa enimmillään yli 18 000. Elokuussa työttömiä työnhakijoita oli 13 300, mikä on 3 100 (+31 %) enemmän kuin vuosi sitten.

Pohjois-Savon elvytystoimenpiteiden kärkihankekokonaisuudet

HYVINVOINTITEKNOLOGIA LIIKETOIMINNAKSI JA OSAKSI KANSALLISTA HUOLTOVARMUUTTA

- Terveydenhuollon datan hyödyntäminen: terveydenhuollon älykkäiden ratkaisujen kehittämisalusta
- Rokotetuotanto osaksi kansallista huoltovarmuutta: rokoteinfrastruktuurin vahvistaminen kotimaisen rokotetuotannon varmistamiseksi

POHJOIS-SAVON VIHREÄ LIIKETOIMINTA

- Vesiteknologiasta liiketoimintaan ohjelmisto-, äly- ja säätötekniikassa
- Biojalostuksella energiaa, uusia lannoitteita, ravinteita ja torjunta-aineita

KANSAINVÄLISTYVÄ LIIKETOIMINTA

- Vientiyritysten määrän lisääminen
- Matkailun ponnahduslauta

Hyvinvointiteknologia liiketoiminnaksi ja osaksi kansallista huoltovarmuutta

1. Terveysthuollon älykkäiden ratkaisujen kehittämislusta (4 M€)

Luodaan toimintaympäristö ja käytännön toteutusmalleja terveydenhuollon ammattilaisten päätöksentekoa tukeville datalähtöisille työkaluille ja älykkäille ratkaisuille

Edistävät oikean hoidon valintaa ja tehostavat hoitopolkuja

⇒ Merkittäviä kansantaloudellisia hyötyjä

⇒ Parantaa yritysten tuotekehitys- ja liiketoimintaedellytyksiä

⇒ Synnyttää tki-toimintaa

Hyödynnetään

- Itä-Suomen biopankin ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin laajentuvan tietoaaltaan terveystietoa.
- Kuopio Health osaamiskeskittymän laajaa osaamista

Hyvinvointiteknologia liiketoiminnaksi ja osaksi kansallista huoltovarmuutta

2. Rokotetuotanto osaksi kansallista huoltovarmuutta: Rokoteinfrastruktuurin vahvistaminen (5,25 M€)

COVID-19 –rokotteen kehittäminen Itä-Suomen yliopisto ja Helsingin yliopisto yritysyhteistyössä. Puhdastilan muutuskulut toiminnan laajentamiseen.

Rokote perustuu geeninsiirtoteknologiaan – kehitystyö nopeaa – helposti muunneltavissa, jos koronavirus muuntuu ajan myötä

Kehitettävä menetelmä soveltuu

- myös uusien pandemioiden rokotteiden valmistukseen
- sellaisten kansallisesti tärkeiden tautien rokotevalmistukseen, joista suuret lääkeyhtiöt eivät ole kiinnostuneita
- esim. Oxfordin yliopiston ja Astra-Zenecan COVID-19-rokotteen lisenssivalmistukseen turvaamaan rokotteiden saanti Suomen markkinoille

Testauksessa 3 rokoteaihiota.

3. Vesiteknologiasta liiketoimintaan

ohjelmisto- ja älyteknologiassa (yritys/innovaatorahoitus 5+2 M€, nyt BF vireillä)

Vesiteknologian vahva Kuopion keskittymä: Savonia amk, GTK, UEF, Luke ja THL sekä uusi Savilahden kaupunginosan vesi- ja dataverkon anturoitu kehitysympäristö. Älyteknologiaa myös yrityksistä, VTT:stä, KYSistä ja terveysalan datatieteestä.

Uuden vesitekniikan kehittäminen:

- Systeminen älykkyys ja toiminnan visualisointi
- Mittaustekniikka, automatisointi ja itsenäinen kontrolli
- Ohjelmistopalvelut, dataälykkyiden ja big datan palveluiden kehittäminen vesijärjestelmille ja vesilaitoksille, pk-yritykset kehittävät ja myyvät
- Savilahden vesi- ja jätevesiverkoston anturoitu kehittämisalusta
- Globaalin liiketoiminnan teknologia- ja verkostokumppani pk-yritysten tukena
- Tähtäin globaaleilla markkinoilla isojen yritysten imussa ja langattomassa tiedonsiirrossa

Jäteveden puhdistuksen uudistaminen. Tavoitteena on älykäs materiaalin ja energian talteenotto ja uudet puhdistustekniikat. Tulevaisuudessa mm. 0-päästöiset tehtaat. Resurssitarve alustavasti n. 2 M€.

4. Biojalostuksella energiaa, uusia lannoitteita, ravinteita ja torjunta-aineita (10+0,7+1,5+9+7 M€ 0= 28,2 M€)

Luken vetämä kiertolannoitteiden sekä maatalouden biokaasutuotannon ja jakelun kehittäminen yhdessä mm. Valion kanssa. UEFn ja Luken kasvipohjaisten torjunta-aineiden kehittäminen. UEFn, nuoren yrityksen sekä sellu- ja elintarvikeyritysten ravinnehillen kehittäminen.

Luken ja Valion tavoitteena on rakentaa Pohjois-Savoon 5 kpl 1-2 MWh biokaasulaitosta käsittelemään maitotalouden lietteitä (6 M€). Ajatuksena on, että biokaasua käytetään sähkön ja lämmön tuotantoon sekä puhdistettuna maitoautojen ja koetraktoreiden (0,8 M€) polttoaineena.

Kaasuntuotannon kuivajae jalostetaan mm. kiertolannoitteiksi ja kuivikkeiksi (4 M€).

UEF kehittää biopohjaisia torjunta-aineita ja Luke testaa niitä. Jatkossa on laajennettava kenttäkokeita, testattava turvallisuutta ja saatava mukaan viljelijät, jatkojalostajat ja puutarhat (0,7 M€)

UEFn tutkijat ja pk-yritykset kehittävät yhdessä sellu- ja elintarvikeyritysten kanssa "jätteistä" ravinnehiltä ja kasvualustoja. Koetoiminnan jatko 3 M€ ja tuotannon käynnistäminen 6 M€.

5. Vientiyritysten määrän lisääminen (2 M€)

Tavoitteena on kaksinkertaistaa vientiyritysten määrä maakunnassa. Tunnistetaan yritysten kasvuedellytykset, suunnataan palveluja tukemaan niitä ja hyödynnetään alueellista asiantuntijaverkkoa. Edistetään investointeja ja innovaatioiden kaupallistamista sekä lisätään osaamista kansainvälistymisessä.

6. Matkailun ponnahduslauta

Kehitetään turvallisia kestävän kehityksen matkailutuotteita ja uusia liiketoimintamalleja kuten digitaalinen matkailu, Lakeland-alue, kansallispuistojen käyttö.